

[Tastesen.]

de valgte domsmænd og nævninger. Kendskab til straffeloven og retsplejeloven, herunder til domsmænds og nævningers rettigheder og pligter, må være forudsætningen for at kunne fungere som lægdommer. Naturligvis kan disse ikke have detailkendskab til alt, men en vis forståelse for årsagen til kriminalitet og de sanktioner, de anklagede kan idømmes, vil være meget betydningsfuld for størst mulig retfærdighed i straffetretsplejen.

Tastesen: Det er min fornemmelse, at den instruktion, der gives domsmænd og nævninger om deres rettigheder og pligter, er temmelig overfladisk. Jeg har derfor stillet mit spørgsmål til justitsministeren, om det ikke ville være en god idé, at de medborgere, der nu fra den 1. januar 1972 er udnævnt til lægdommere, blev indkaldt til et kursus eller et møde for at blive orienteret om deres nye rolle. Meningen med lægmandsinstitutionen er vel, at det demokratiske element i retsplejen skal styrkes. Den korte retsbelæring, der gives for øjeblikket, er ikke betryggende; det er som regel kun nogle få minutter før retshandlingens begyndelse.

Jeg ønsker på ingen måde, at kursusvirksomheden skal have en sådan karakter, at lægdommerne skal identificere sig med de juridiske dommere; opgaven skal fortsat være at repræsentere den jordbundne befolkningens sunde fornuft. Men det drejer sig om, at lægdommerne over en 4-årig periode skal være med til at afgøre deres medmenneskers skæbne i gennemsnitlig 15-20 domsafgørelser. Jeg vil mene, at både repræsentanter for anklagemyndigheden og repræsentanter for forsvarsadvokaterne vil kunne være velegnede til at medvirke ved en sådan kursusvirksomhed.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): For et par år siden lovede min forgænger i et svar til folketingsmand Nordqvist at overveje spørgsmålet om at udarbejde en vejledning for domsmænd.

Resultatet af overvejelserne blev, at landsretterne lavede et lille hæfte, der indeholder en vejledning om lægdommernes, navnlig domsmændenes, opgaver inden for strafferetsplejen, deres rettigheder og pligter. Hæftet sendes til alle domsmænd, første

gang de skal møde i retten. Behovet for en information om de mere formelle regler om lægdommernes stilling skulle hermed være dækket på tilfredsstillende måde.

Ved behandlingen af den enkelte sag er det de i sagen optrædende juristers opgave at sørge for, at lægdommerne får de fornødne oplysninger om lovregler, domspraksis og juridiske vurderinger, der kan være af betydning for sagens afgørelse. Denne vejledning gives dels af anklager og forsvarer i deres procedure, dels af de juridiske dommere.

I domsmandssager, hvor lægdommerne og den eller de juridiske dommere voterer sammen, kan dommerens vejledning gives helt uformelt, og domsmændene kan bede dommeren uddybe ethvert punkt, de ønsker yderligere oplysninger om.

I nævningesager, hvor nævningerne og de juridiske dommere voterer hver for sig vedrørende skyldspørgsmålet, sikrer retsplejelovens regler, at en tilsvarende vejledning fra de juridiske dommers side kan gives dels ved reglen om retsformandens retsbelæring, dels ved reglen om, at nævningerne kan tilkalde retsformanden til at være til stede under deres votering for at besvare spørgsmål.

Efter min opfattelse er der ikke ved siden af den vejledning, der allerede gives, noget særligt behov for yderligere uddannelse af lægdommere. Jeg vil tværtimod mene — og her tror jeg jeg er helt i overensstemmelse med spørgeren — at et forsøg på en mere teoretisk uddannelse af lægdommerne let ville kunne komme i strid med ideen bag lægdommernes medvirken i straffesager. Jeg håber ikke, at spørgerens bemærkninger herom skal opfattes, som om der er et modsætningsforhold mellem den sunde fornuft og den juridiske viden, der er repræsenteret i retterne.

Tanken med lægdommerne er jo, som det også blev fremhævet af spørgeren, at de skal være udtryk for befolkningens almindelige retsopfattelse eller sunde fornuft, og at afgørelsen i den enkelte sag skal fremkomme ved et samspil mellem lægdommernes umiddelbare skøn og de juridiske dommers måske mere professionelt prægede opfattelse.

Jeg vil gerne aflevere et eksemplar af vejledningen til spørgeren, og er der noget, som spørgeren her finder mangelfuldt, eller som